

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного
факультету

“ 30 ” серпня 20 18 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія арабської літератури (3-й курс)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.06 східні мови та літератури (переклад включно)</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2018 рік

Робоча програма "Історія арабської літератури (3-ій курс)" для студентів за спеціальністю 035 Філологія та спеціалізацією 035.06 східні мови та літератури (переклад включно) „29” серпня, 2018 року. – 14 с.

Розробник:

Луцан Л. М., ас. кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Протокол від. “30” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри сходознавства ім. проф. Ярослава Дашкевича

“30” серпня 2018 року (підпис) Забурання О.В. (прізвище та ініціали)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від. “30” серпня 2018 року № 1

“30” серпня 2018 року ( ) Голова Томашук С.И. (підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 035 Філологія (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	32 год.
		Практичні, семінарські	
			16 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		28 год.	12 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: тести, усне опитування, залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 65/35%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета даної навчальної дисципліни – сформувати у студентів ціннісні знання щодо арабського літературознавства, розвитку літератури арабських країн, ознайомити студентів з трьома домінантами літературного процесу – епохами зародження, розквіту та занепаду арабської літератури. Мета передбачає поетапне виконання відповідних завдань даної дисципліни:

- ознайомлення із загальними відомостями про арабську літературу;
- ознайомлення студентів з особливостями побуту та релігійними віруваннями жителів арабських територій;
- ознайомлення із жанровою системою арабської літератури;
- ознайомлення з методами літературознавчих досліджень;
- вироблення навичок читання арабських творів;
- вироблення навичок двостороннього арабсько-українського наукового перекладу з словником;
- вироблення навичок двостороннього арабсько-українського художнього перекладу з словником;
- вироблення навичок літературознавчої інтерпретації тексту.

Опанувавши дану дисципліну студент повинен знати і вміти:

знати:

- загальні відомості про арабську літературу;
- особливості побуту та релігійні вірування жителів арабських територій;
- принципи періодизації арабської літератури;
- жанрову систему арабської літератури;
- особливості розвитку арабської літератури в різні епохи;
- причини та механізми впливу інших культур на арабську культуру та літературу;
- методи сходознавчих літературознавчих досліджень.

вміти:

- читати і перекладати із словником художню літературу арабською мовою;
- читати і перекладати із словником арабські науково-критичні твори;
- здійснити двосторонній арабсько-український науковий переклад з словником;
- здійснити двосторонній арабсько-український художній переклад з словником;
- здійснити літературознавчу інтерпретацію тексту;
- аргументовано демонструвати теоретичні положення цитатами з творів арабської літератури.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Література епохи оновлення

Тема 1. Особистість Башшара ібн Бурда. Гострота сатири поета, відображення у ній шу'убітських настроїв. Газаль Башшара - поезія чуттєвої насолоди. Багатство поетичної мови.

Тема 2. Життя Абу Нуваса. Тема вина в арабській літературі. Застільна поезія в епоху Абу Нуваса. Традиційні жанри у творчості поета. Особливе місце зугдійят в поезії Абу Нуваса. Абу Нувас -творець хамрійят як самостійного жанру, неперевершений майстер застільної поезії. Багатство поетичних розмірів, стилю і мови Абу Нуваса.

Тема 3. Абу-ль-Атагія - співець аскетизму. Характер зугдійят поета. Художні особливості зугдійят поета: гармонійність художньої форми, яскравість образів. Новаторство в поетичній тематиці і художніх прийомах.

Тема 4. Абдаллаг ібн аль-Мукаффа'. Життя і світогляд письменника. Переклади філософських та історичних праць із перської мови. "Трактат про сподвижників" - соціологічна праця письменника. Дидактичні "Настанови для великих справ". "Каліла і Дімна". Походження і переклади. Дидактичний зміст твору. Притчі у "Калілі і Дімні". Реформаторська діяльність аль-Мукаффа'. Особливості стилю письменника. Вплив творості аль-Мукаффа' на філософію і літературу.

Змістовий модуль 2. Література епохи класицизму

Тема 1. Антології Абу Таммама. Традиційність поета у жанрі панегірика. Іхванійят Абу Таммама: досконалість у вираженні почуттів дружби. Особливості творчості Абу Таммама у жанрі васф: життєвість поезії попри перевантаженість стилістичними фігурами. Багатство художнього арсеналу поета.

Тема 2. Біографія аль-Бухтурі. Збірка "Золоті ланцюги". Антологія дидактичної поезії "Хамаса". Лірика аль-Бухтурі - "співця сновидінь". Аль-Бухтурі-панегірист. Описи архітектури. Виняткова музикальність поезії аль-Бухтурі.

Тема 3. Поетичний диван Ібн Румі: розмаїття жанрів і стилів.

Тема 4. Самобутність поетичного таланту Ібн аль-Му'тазза. Васф у системі жанрів Ібн аль-Му'тазза. "Книга про нове". "Книга класів поетів".

Тема 5. Біографія аль-Джахіза. "Книга про скупих": збірка анекдотів та історій. "Книга про тварин". "Книга пояснень". "Послання про квадратність та округлість". Особливості стилю письменника

Тема 6. Абу-т-Тайїб аль-Мутанаббі. Місце панегірика в дивані аль-Мутанаббі й у житті поета. Тематика і стиль аль-Мутанаббі у жанрі васф. Воєнні касиди. аль-Мутанаббі - майстер поетичного афоризму. Вивчення творчості поета.

Тема 7. Абу Фірас аль-Хамадані - поет-емір. Цикл касид "ар-Румійят": мотиви створення, тематика, образність. Аш-Шаріф ар-Раді. Цикли "Хіджазіят" і "Шійят". Система жанрів поета.

Тема 8. Біографія Абу-ль-Аля Ма'арі. Особистість поета. Дивани "Перші іскри з кременю" і "Світло від іскор". Філософія аль-Ма'арі у збірці "Обов'язковість необов'язкового". Проза аль-Ма'арі.

Тема 9. Співці природи — Абу Бекр ас-Санаубарі (збірка "ар-Раудийят") і Кушаджим. Поезія ас-Сарі ар-Рафа' і братів аль-Халіді - майстрів жанру васф.

Змістовий модуль 3. Розквіт прозових жанрів у X-XIII ст.

Тема 1. Художня проза 10 - 13 ст. Ібн аль-Амід і його школа. Особливості літературного стилю Ібн аль-Аміда.

Тема 2. Арабські збірки-антології. Аль-Ісфагані. "Книга пісень". Ас-Са'лібі. "Перлина віку". Ібн Ар-Раббігі. "Рідкісне намисто".

Тема 3. Література адабу: творчість Ат-Таухіді й ат-Танухі.

Тема 4. Маками. Історія жанру. Образ Іси ібн Гішама у маках Баді аз-Замана аль-Хамазані. Дидактичне забарвлення макам аль-Харірі, разом із тим їх вишуканість і поетичність.

Змістовий модуль 4. Суфійська література

Тема 1. Зміст вчення суфіїв. Виникнення і розвиток суфійської літератури (8—13 ст.). Проповіді аль-Халладжа. Містичні трактати аль-Газалі. Творчість ас-Сухраварді. Філософія і поезія Ібн аль-Арабі - "великого шейха суфізму". Трактат "Мекканські откровення". "Глумач пристрастей" - збірка містичних поем.

Тема 2. Містичні медитації Ібн аль-Фаріда. "Поема вина". Переосмислення традиційних тем касиди у сприйнятті поета-містика. Символізм поезії Ібн аль-Фаріда. Монументальність "Великої Тайї". Поетична техніка Ібн аль-Фаріда.

Змістовий модуль 5 . Арабська середньовічна літературна критика

Тема 1. Кудамі ібн Джа'фар. "Критика поезії" і "Критика прози". Дефініція поезії, визначення її елементів. Характеристика жанрів. Кудамі про єдність поетичної ідеї та її словесного вираження.

Тема 2. Книга Абу-ль-Хасана аль-Аміді "Порівняння поезії Абу Таммама й аль-Бухтурі": пріоритет вираження над ідеєю. Аль-Кади аль-Джурджані. "Посередництво між аль-Мутанаббі і його противниками". Абу Хіляль аль-Аскарі. "Книга про два мистецтва - поезію і прозу". "Зібрання поетичних тем". Ібн Рашик аль-Кайравані. "Опора у розумінні красот поезії" - поетична енциклопедія середньовічної літературознавчої думки.

Тема 3. Перекладацька діяльність в Аббасидську епоху. Розвиток мовознавства, богослов'я, історії, географії, математики, астрономії, природничих наук. Плеяда арабських філософів: аль-Кінді, аль-Фарабі, ібн-Сіна, аль-Газалі. Група "Брати чистоти". Музика: поглиблення теоретичних засад (праці аль-Ісфагані, аль-Кінді). Особливості архітектури і декоративно-прикладного мистецтва епохи.

Змістовий модуль 6. Арабо-іспанська (андалузька) література.

Тема 1. Розвиток арабо-іспанської поезії. Система жанрів. Порівняння андалузької та аббасидської поезій. Мувашшах. Елементи мувашшаху і принципи його побудови. Видатні

майстри жанру: Ібн Зугр, Ібн Баки, аль- А'ша ат-Тулайтілі. Тематика і характерні риси мувашшаху.

Тема 2. Жанр заджалъ і диван Ібн Кузмана.

Тема 3. Творчість найвідоміших андалузських поетів. Ібн Абу Раббіг, Ібн Гані, Ібн Шугейд, Ібн Зейдун, Ібн Хамдіс ас-Сікілі, аль-Му'тамад Ібн Аббад.

Тема 4. Науки і мистецтво арабської Іспанії.

Змістовий модуль 7. Література епохи занепаду

Тема 1. Поезія 13 - 15 ст. Творчість Багауддіна Зугейра, аль-Бусірі, Ібн аль-Варді.

Тема 2. Проза: енциклопедії, пізньосередньовічні антології.

Тема 3. Література 16 - 18 ст.

Тема 4. Народна література. "Тисяча і одна ніч". Історія створення. Питання авторства. Нашарування (індо-іранське, багдадське, єгипетське). Поетика твору.

Тема 5. Народний роман. "Життєпис Антари". "Життєпис Сайфа, сина царя Зу Язіна". "Життєпис Алі Зібакка Єгипетського". Еволюція героя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
Л		Пр	Ін д	Ср						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Література епохи оновлення										
Тема 1. Особистість Башшара ібн Бурда. Гострота сатири поета, відображення у ній шу'убітських настроїв. Газаль Башшара - поезія чуттєвої насолоди. Багатство поетичної мови.	2	2			2					
Тема 2. Життя Абу Нуваса. Тема вина в арабській літературі. Застільна поезія в епоху Абу Нуваса. Традиційні жанри у творчості поета. Особливе місце зугдійят в поезії Абу Нуваса. Абу Нувас - творець хамрійят як самостійного жанру,	2	2			2					

неперевершений майстер застільної поезії. Багатство поетичних розмірів, стилю і мови Абу Нуваса.										
Тема 3. Абу-ль-Атагія - співець аскетизму. Характер зугдійят поета. Художні особливості зугдійят поета: гармонійність художньої форми, яскравість образів. Новаторство в поетичній тематиці і художніх прийомах.	6	4	2		6					
Тема 4. Абдаллаг ібн аль-Мукаффа'. Життя і світогляд письменника. Переклади філософських та історичних праць із перської мови. "Трактат про сподвижників" - соціологічна праця письменника. Дидактичні "Настанови для великих справ". "Каліла і Дімна". Походження і переклади. Дидактичний зміст твору. Притчі у "Калілі і Дімні". Реформаторська діяльність аль- Мукаффа'. Особливості стилю письменника. Вплив творчості аль-Мукаффа' на філософію і літературу.	2	2			2					
Разом – змістовий модуль 1.	12	10	2							
Змістовий модуль 2. Література епохи класицизму										
Тема 1. Антології Абу Таммама. Традиційність поета у жанрі панегірика. Іхванійят Абу Таммама: досконалість у вираженні почуттів дружби. Особливості творчості Абу Таммама у жанрі васф: життєвість поезії попри перевантаженість стилістичними фігурами. Багатство художнього арсеналу поета.	6	4	2		6					

Тема 2. Біографія аль-Бухтурі. Збірка "Золоті ланцюги". Антологія дидактичної поезії "Хамаса". Лірика аль-Бухтурі - "співця сновидінь". Аль-Бухтурі-панегірист. Описи архітектури. Виняткова музикальність поезії аль-Бухтурі.	2	2		2					
Тема 3. Самобутність поетичного таланту Ібн аль-Му'тазза. Васф у системі жанрів Ібн аль-Му'тазза. "Книга про нове". "Книга класів поетів".	4	2	2	4					
Тема 4. Біографія аль-Джахіза. "Книга про скупих": збірка анекдотів та історій. "Книга про тварин". "Книга пояснень". "Послання про квадратність та округлість". Особливості стилю письменника	4	2	2	4					
Тема 5. Абу-т-Тайїб аль-Мутанаббі. Місце панегірика в дивані аль-Мутанаббі й у житті поета. Тематика і стиль аль-Мутанаббі у жанрі васф. Воєнні касиди. аль-Мутанаббі - майстер поетичного афоризму. Вивчення творчості поета.	4	2	2	4					
Тема 6. Біографія Абу-ль-Аля Ма'арі. Особистість поета. Дивани "Перші іскри з кременю" і "Світло від іскор". Філософія аль-Ма'арі у збірці "Обов'язковість необов'язкового". Проза аль-Ма'арі.	2	2		2					
Тема 7. Співці природи — Абу Бекр ас-Санаубарі (збірка "ар-Раудийят") і Кушаджи. Поезія ас-Сарі ар-Рафа' і братів аль-Халіді - майстрів жанру васф.	8	4	4	8					

Разом – змістовий модуль 2.	58	38	20							
Змістовий модуль 3. Розквіт прозових жанрів у X-XIII ст.										
Тема 1. Художня проза 10 - 13 ст. Епістолярний жанр (тарассуль). Ібн аль-Амід і його школа. Особливості літературного стилю Ібн аль-Аміда. Творчість майстрів епістолярного жанру: ас-Сахиба, аль-Хваразмі, ас-Сабі.	4	4			10					
Тема 2. Арабські збірки-антології. Аль-Ісфагані. "Книга пісень". Ас-Са'лібі. "Перлина віку". Ібн Ар-Раббігі. "Рідкісне намисто"..	10	6	4		10					
Тема 3. Література адабу. Ат-Таухіді й ат-Танухі.	10	6	4		10					
Тема 4. Маками. Історія жанру. Образ Іси ібн Гішама у макамах Баді аз-Замана аль-Хамазані. Дидактичне забарвлення макам аль-Харірі, разом із тим їх вишуканість і поетичність.	4	4			6					
Разом – змістовий модуль 3.	47	32	15							

Змістовий модуль 4. Суфійська література										
Тема 1. Зміст вчення суфіїв. Виникнення і розвиток суфійської літератури (8—13 ст.). Проповіді аль-Халладжа. Містичні трактати аль-Газалі. Творчість ас-Сухраварді. Філософія і поезія Ібн аль-Арабі - "великого шейха суфізму". Трактат "Мекканські откровення". "Тлумач пристрастей" - збірка містичних поем.	4	4			10					

Тема 2. Містичні медитації Ібн аль-Фаріда. "Поема вина". Переосмислення традиційних тем касиди у сприйнятті поета-містика. Символізм поезії Ібн аль-Фаріда. Монументальність "Великої Тайї". Поетична техніка Ібн аль-Фаріда.	10	6	4		10					
Разом – змістовий модуль 4.	47	32	15							

Змістовий модуль 5. Арабська середньовічна літературна критика

Тема 1. Кудамі ібн Джа'фар. "Критика поезії" і "Критика прози". Дефініція поезії, визначення її елементів. Характеристика жанрів. Кудамі про єдність поетичної ідеї та її словесного вираження.	6	4	2		6					
Тема 2. Книга Абу-ль-Хасана аль-'Аміді "Порівняння поезії Абу Таммама й аль-Бухтурі": пріоритет вираження над ідеєю. Аль-Кади аль-Джурджані. "Посередництво між аль-Мутанаббі і його противниками". Абу Хіляль аль-Аскарі. "Книга про два мистецтва - поезію і прозу". "Зібрання поетичних тем". Ібн Рашик аль-Кайравані. "Опора у розумінні красоти поезії" - поетична енциклопедія середньовічної літературознавчої думки.	2	2			2					
Тема 3. Перекладацька діяльність в Аббасидську епоху. Розвиток мовознавства, богослов'я, історії, географії, математики, астрономії, природничих наук. Плеяда арабських філософів: аль-Кінді, аль-Фарабі, ібн-Сіна, аль-Газалі. Група "Брати чистоти". Музика: поглиблення теоретичних засад (праці аль-Ісфгані, аль-Кінді). Особливості архітектури і декоративно-прикладного мистецтва епохи.	4	2	2		4					

Разом – змістовий модуль 5.	58	38	20							
-----------------------------	----	----	----	--	--	--	--	--	--	--

Змістовий модуль 6. Арабо-іспанська (андалузька) література										
Тема 1. Розвиток арабо-іспанської поезії. Система жанрів. Порівняння андалузької та аббасидської поезій. Мувашшах. Елементи мувашшаху і принципи його побудови. Видатні майстри жанру: Ібн Зугр, Ібн Баки, аль- А'ша ат-Тулайтілі. Тематика і характерні риси мувашшаху.	4	4			10					
Тема 2. Жанр заджалі і диван Ібн Кузмана.	10	6	4		10					
Тема 3. Творчість найвідоміших андалузьких поетів. Ібн Абу Раббіг, Ібн Гані, Ібн Шугейд, Ібн Зейдун, Ібн Хамдіс ас-Сікілі, аль-Му'тамад Ібн Аббад.	10	6	4		10					
Тема 4. Науки і мистецтво арабської Іспанії.	4	4			6					
Разом – змістовий модуль 6.	47	32	15							

Змістовий модуль 7. Література епохи занепаду										
Тема 1. Поезія 13 - 15 ст. Творчість Багауддіна Зугейра, аль-Бусірі, Ібн аль-Варді.	6	4	2		6					
Тема 2. Проза: енциклопедії, пізньосередньовічні антології.	2	2			2					
Тема 3. Література 16 - 18 ст.	4	2	2		4					
Тема 4. Народна література. "Тисяча і одна ніч". Історія створення. Питання авторства. Нашарування (індо-іранське, багдадське, єгипетське). Поетика твору.	4	2	2		4					

Тема 5. Народний роман. "Життепис Антари". "Життепис Сайфа, сина царя Зу Язіна". "Життепис Алі Зібака Єгипетського". Еволюція героя.	4	2	2		4					
Разом – змістовий модуль 7.	58	38	20							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Творчість Башшара ібн Бурда та Абу Нуваса – поетів новаторів.	1
2.	Бдаллаг ібн аль-Мукаффа' як реформатор арабської прози.	1
3.	Жанр антологій в арабській літературі: творчість Абу Таммама та аль-Бухтурі.	1
4.	Ібн аль-Му'таз – халіф, поет і теоретик літератури.	1
5.	Аль-Джахіз – письменник-енциклопедист.	1
6.	Творчість Абу Тайїба аль-Мутанаббі як ознака розквіту арабського класицизму у поезії.	1
7.	Поети хамданідського гуртка.	1
8.	Абу-ль-Аля аль-Ма'арі – філософ, поет, прозаїк.	1
9.	Проза X-XIII ст.	1
10.	Література адабу.	1
11.	Жанр макамі в арабській літературі та його вплив на становлення шахрайського роману в іспанській літературі.	1
12.	Суфійська література	1
13.	Арабська середньовічна літературна критика	1
14.	Література пізнього середньовіччя (XIII-XVIIIст.)	1
15.	Народна література	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зміна етнічного складу держави. Шу'убійя. Перські впливи в політичному і культурному житті халіфату. Розвиток науки і культури.	4
2.	Життя і творчість Ди'біла аль-Хузайї.	4
3.	Поетичний диван Ібн Румі: розмаїття жанрів і стилів.	4
4.	Абу Фірас аль-Хамадані - поет-емір. Цикл касид "ар-Румійят": мотиви створення, тематика, образність.	4
5.	Співці природи — Абу Бекр ас-Санаубарі (збірка "ар-Раудийят") і Кушаджим. Поезія ас-Сарі ар-Рафа' і братів аль-Халіді - майстрів жанру васф.	4
6.	Багдадські поети X-XI ст.: аш-Шаріф ар-Раді та ібн аль-Хадждадж.	4
7.	Епістолярний жанр у прозі X-XIII ст.	4
8.	Пізньосередньовічні енциклопедії та антології.	4
9.	Історія перекладу «Тисячі і однієї ночі» мовами світу.	4
10.	Зародження ляльково-тіньового театру.	4

7. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, дискусія, робота в групах. Опитування проводиться у формі усних виступів на практичних заняттях, участі в дискусіях, тестів та усної відповіді на заліку.

8. Методи контролю

1. Тестовий поточний контроль.
2. Усне опитування
3. Тестовий семестровий контроль (залік, 5 сем.).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль № 3	
30	40	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова

1. Аль-Фахури Ханна. История арабской литературы. – М., 1959-61.
2. Гибб Х.А.Р. Арабская литература. Классический период. – М., 1960.
3. Куделин А.Б. Арабская литература: поэтика, стилистика, типология, взаимосвязи.-М., 2003.
4. Куделин А.Б. Классическая арабо-испанская поэзия (конец X- середина XII в.) – М., 1973.
5. Куделин А.Б. Средневековая арабская поэтика (вторая половина VIII-XI век). – М.,1983.
6. Кримський А. Ю. Вибрані сходинки праці. – К., 2007.
7. Крачковский И.Ю. Арабская поэзия // Крачковский И.Ю. Избранные сочинения. –Т. II М.; Л., 1956.
8. Крачковский И.Ю. Арабская поэтика в IX в. // Крачковский И.Ю. Избранные сочинения. – Т. II М.; Л., 1956.
9. Крымский А. Е. История новой арабской литературы (XIX- начало XX века). – М., 1971.
10. Мец Адам. Мусульманский ренесанс . – М., 1966.
11. Петрушевский И.П. Ислам в Иране. – М., 1966.
12. Фильштинский И. М. Арабская классическая литература . – М., 1965.
13. Фильштинский И. М. Арабская литература в средние века . – М., 1977.
14. Фильштинский И. М. Арабская литература в средние века VII – IX в.в. – М., 1978.
15. Фильштинский И. М. История арабской литературы X-XVIII века. – М.,1991.

16. Фролов Д.В. Классический арабский стих. История и теория аруда. – М., 1991.
17. Шидфар Б.Я. Образная система арабской классической литературы (VI-XII век). – М., 1974.

Допоміжна

1. Беляев В.И. Изучение испано-арабской литературы в России – Советском Союзе. «Вопросы испанской филологии», вып. 1, Материалы I Всесоюзной научной конференции по испанской филологии. – Л., 1974.
2. Беляев В.И. Основные черты арабской поэзии в начале аббасидского периода. // Труды XXV Международного конгресса востоковедов. Т. 2. – М., 1962.
3. Бойко К.А. Арабская историческая литература в Испании (VIII- первая треть XI в.). – М., 1976.
4. Гамидов И.Я. О значении трудов Ибн Кутайбы «Поэзия и поэты» и «Источники сведений». // Народы Азии и Африки. – 1970, № 5.
5. Ибрагимов Н. Арабский народный роман. – М., 1984.
6. Крачковский И.Ю. Арабская географическая литература. // Крачковский И.Ю. Избранные сочинения. –Т. IV, М.; Л., 1957.
7. Крачковский И.Ю. Арабская культура в Испании. – М.; Л., 1937.
8. Крачковский И.Ю. Арабская поэзия в Испании. // Крачковский И.Ю. Избранные сочинения. –Т. II, М.; Л., 1956.
9. Леви-Провансаль Э. Арабская культура в Испании. Пер. с франц. – М., 1967.
10. Менендес Пиндаль Р. Арабская поэзия и поэзия европейская. // Менендес Пиндаль Р. Избранные сочинения. – М., 1961.
11. Путинцева Т.А. Тысяча и один год арабского театра. – М., 1977.
12. Санчес А.А. К вопросу о сущности арабской метрики. // Арабская филология. – М., 1968.
13. Смирнов А. А. Средневековая литература в Испании. – Л., 1969.
14. Уотт У.М., Какия П. Мусульманская Испания. – М., 1976.
15. Фильштинский И. М. Арабский героико-романтический эпос о Сайфе, сыне царя Зу Язина. // Жизнеописание Сайфа, сына царя Зу Язина. – М., 1975.
16. Фильштинский И. М. Народный роман о султанах аз-Захире Бейбарсе. // Жизнеописание султана аз-Захира Бейбарса. – М., 1975.
17. Фильштинский И. М. Эпопея о героических деяниях Антары. // «Жизнь и подвиги Антары (Сират Антара)». – М., 1968.
18. Фролова О.Б. Народные традиции в арабской литературе позднего Средневековья. // Востоковедение. Вып. 16. Исследования по филологии и истории культуры. ЛГУ, 1984.
19. Шидфар Б.Я. Абу-ль-Аля аль-Маарри. – М., 1985.
20. Шидфар Б.Я. Абу Нувас. – М., 1978.
21. Шидфар Б.Я. Андалусская литература. – М., 1970.
22. Шидфар Б.Я. Арабская проза и средневековая испанская литература. // «Теоретические проблемы восточных литератур» - М., 1970.
23. Шидфар Б.Я. Арабская философская лирика. // Теория жанров литератур Востока. М., 1985.
24. Шидфар Б.Я. Генезис и вопросы стиля арабского народного романа (сиры). // Генезис романа в литературах Азии и Африки. Национальные сток жанра. – М., 1980.
25. Шидфар Б.Я. От сказки к роману (некоторые черты арабского «народного» романа). // Народы Азии и Африки. – 1975, № 1.
26. Arberry A.J. An Introduction to the History of Sufism. – Oxford, 1942.
27. Arberry A.J. Sufism. An account of the mystics of Islam. – London, 1969.
28. Gibb H.A.R. Arabic Literature. An Introduction. – Oxford, 1963.
29. Monroe J. Hispano-Arabic Poetry. A Student Anthology. – Los Angeles, 1974.
30. Monroe J. Hispano-Arabic Poetry during the Caliphate of Cordoba: Theory and Practice. Wiesbaden, 1973.

31. Grunebaum G.E. Arabic Poetry. Theory and Development. – Wiesbaden, 1973.
32. Nicholson R.A. Literary History of the Arabes. – Cambridge, 1969.
33. Nykl A.R. Hispano-Arabic Poetry and its Relations with the Old Provençal Troubadours. Philadelphia, 1946.
34. Stern S.M. Hispano-Arabic Strophic Poetry. – London, 1974.
35. Stetkevych S.P. Abu Tammam and the Poetics of the Abbasid Age. – Leiden, 1991.

أبو حاقّة أحمد. أبو فراس الحمداني. بيروت، ١٩٦٠

الاختيار نيسب. الشعر الصوفي. بيروت، ١٩٥٠

أمين أحمد. ألقاها، ١٩٥٧

ألبصير محمد مهدي. في الأدب العباسي. النجف، ١٩٧٠

بنيت الشاطيء. أبو العلاء المعري. ألقاها، ١٩٦٥

الجبوري عبد الله. أبو الطيب المتنبي في آثار الدارسين. بغداد، ١٩٧٧

حسين طه. مع المتنبي. ألقاها، ١٩٦٠

الحوفي أحمد محمد. أبو جيان التوحيدي. ألقاها، ١٩٥٧

الرافعي مصطفى صادق. تاريخ اداب العرب. ألقاها، ١٩٥٣-١٩٥٠